

DOC 06233

26.10.09 דפד

אמיר אורן

ברכת הפעם השנייה

לו, שקירטע משום בעיותיו המבניות, אלא על ניצני הסדר עם סוריה.

ברכת הפעם השנייה לא שרתה על משה שרת, שלא קיבל הזמנות שנייה. לוי אשכול הגיע לבחירות כיורשו של בן גוריון, יצא מהן - לאחר שגבר על בן גוריון ועל מנחם בגין - כראש ממשלה בזכות ולא בחסד, ועד מדינת ישראל הממשלה שפקדה על צה"ל במלחמת ששת הימים. גולדה הגיעה לשיא כוחה - עניין אחר הוא אם השתמשה בו בתבונה - בממשלתה השנייה. שמיר, בשובו לראשות הממשלה לאחר הפוגת פרס, התאפק במלחמת עיראק 1991 והשתתף בתהליך מדריד לאחד ריה. אריאל שרון נרתע מתפניות בממשלתו הראשונה, והחליט לפנות את עזה בשנייה.

השיפור בפעם השנייה אינו מובטח. בגין, שחתם על שלום בכהונתו הראשונה, פעל לחיבל בו בשנייה, במיסמוס שיחות האוטונומיה, בסיפוח הגולן וביציאה למלחמת לבנון. פרס, יום מדיני וכלכלי נמרץ בכהונה הראשונה, נכשל בכל שגיאה פוליטית וביטחונית אפי שרית בשנייה.

ביבי ב' יכול להיות שידור חוזר של ביבי א' - או להפתיע בהדרן שונה מהתוכנית המוכרת והמשמימה שלו. הדבר עדיין בידיו. כך או כך, לפי העבר, ההחלטה לא תשפיע מהותית על סיכוייו להיות גם ביבי ג'. ניצחון מלא יותר מפעמיים השיג עד כה רק בן גוריון.

שקשה לי עם העובדה שבתי הנהדרת רליה נמצאת שם".

התקווה התממשה ובמהרה התפוגגה. מאז נרשמה ירידה תלולה במפלס הרגשות. ברק אינו מלהיב ונתניהו אינו מכאיב. ברק, בנפילתו ב-2001, איחל לעצמו לחזור לראשות הממשלה כמו רבין. עד כה עשה רק את מחצית הדרך של רבין, למשרד הביטחון, וסיכוייו לחקות את רבין גם במחצית הנותרת נראים אפסיים, אלא בתרחיש קיצוני באסוניותו. דווקא נתניהו הוא מי שבינתיים הצליח להתאושש במתכונת רבין, אמר גם במקרה זה עם תיקי החוץ והאוצר ולא הביטחון (כמו שמעון פרס לפניו, בין שתי תקופות הכהונה שלו).

נתניהו השני אינו בהכרח דומה לרבין השני, כפי שנתניהו הראשון, השחצן, לא דמה לרבין הראשון, ההססן; אבל גם יריבי רבין יודו שכהונתו השנייה היתה מוצלחת הרבה יותר מהראשונה. הוא היה אז קשיש ומנוסה, בן 70, שניצח בזה אחר זה יריב פנימי (פרס) וחיצוני (שמיר), ולא טיפוח צעיר בן 52, מנהיג-ממונה בחסד גולדה מאיר ופנתס ספיר.

בכהונתו הראשונה נכנע רבין למפר"ל, החמיץ סיכוי להסכם עם ירדן והלך לאט וקמ"ע עונאית מדי בנתיב השלום עם מצרים. בשנייה חתם על הסכמים עם אש"ף וירדן. ההתנקשות בו הנחיתה מהלומה קשה לא על תהליך אוס-

לוד בן גוריון, ליצחק שמיר ולבנימין נתניהו משותף רק דבר אחד: שלי שותם ילידי אותו שבוע באוקטובר. בכל השאר, בלט יותר מה שהבדיל ביניהם, כנציגי דורות שונים - שמיר צעיר מבן גוריון ב-29 שנים, ומבוגר מנתניהו ב-34 שנים.

ועם זאת, רוב ראשי הממשלה מתאפיינים בכך שבלטו בכהונתם השנייה יותר מאשר בראשונה. לא בן גוריון, שעיצב את התבנית, ועדיין לא נתניהו, אבל אם יש כאן חוקיות מסוימת, אולי יחול דין התקדים גם על נתניהו.

בנובמבר 1998, תחת רושם יום השנה השלישי לרצח רבין, כתבה אלמנטר לאה לידר ותיק: "אני מקווה, מתפללת, שימי הממשלה הזאת ספורים. בנימין נתניהו הוא איש מושחת, שקרן-סכסכן והורס כל חלקה טובה בחברה שלנו. מפצל אותה לרסיסים - ולימים נצטרך להקים הכל מחדש, עם גשרי הבנה וסובלנות שנהרסו מזמן".

במאיר 1999, למחרת יום הולדתו של רבין, הוסיפה לאה במכתב לאותו יד: "כר לנו רוצים שהסיוט הזה ייגמר, ושהפלצות הזאת ששמה נתניהו תעוף לנו מן העיניים - כי כבר הגדיש את סאת הסבל שלנו מדי מן". היא הביעה אז תקווה שאהוד ברק יזכה בבחירות, ובתמיכת מפלגת המרכז ("כמובן